

АЛБЕРТ ВАЛЕНТИНОВ

ЕКЗЕКУЦИЯТА

Превод от руски: Александър Кючуков, 1988

chitanka.info

Дванадесет минути! Остават само дванадесет минути, дори единадесет и половина, а проклетият шишко изобщо не мисли да става. Няма ли да се разходи из кабинета, да раздвижи изтръпналите си мускули, след като цял ден е прекарал в креслото? Чекмеджето на бюрото е съвсем близко, но професорът така го е затиснал с корема си, че и с лебедка не можеш да го изтеглиш.

Гневният поглед на Мартенс пробождаше широкия гръб на учения под опнатата бяла престилка. Плешивото му теме блестеше от пот, макар че в кабинета не беше горещо.

Сърцето на Мартенс биеше лудо и заглушаваше клокоченето на въздуха в климатичната инсталация, чийто вентил той беше затегнал. След изблика на обзелия го внезапно див гняв краката му омекнаха, а пред очите бавно се разливаха и се стопяваха червени кръгове. Той се опря на перваза на прозореца, за да не падне, и въздъхна на пресекулки. Никога не му се беше случвало нещо подобно...

Емоциите опустошиха Мартенс и сега той копнееше само за прохладните чаршафи на леглото в хотела. Да се унесе в мрачен, тежък като припадък сън, а сутринта — на летището и назад, в Австралия. И да не мисли повече за това, да не мисли, да не мисли...

— Как върви работата, приятелю?

— А? — Мартенс с усилие отвори очи и като се отлепи от перваза, погледна професора. — Какво казахте?

— Попитах дали оправихте климатичната инсталация?

— Инсталацията ли? А, да... тоест не, още не. Малко остана. Не успях. Ще довърша, като се върнете.

— Защо ще се притеснявате? Изобщо не е нужно да се качвате пак. Довършете си работата, а после, моля ви, да не забравите да затворите вратата. Извинете, но трябва да тръгвам. Имам заседание...

Мартенс още от сутринта знаеше, че той има заседание — прочете го на дъската за обяви във вестибюла. Цели шест часа дебнеше пред кабинета, броейки минутите. Професорът нито за миг не остана сам. Студенти, изобретатели, научни работници... И Мартенс чакаше. Когато най-последно излезе последният посетител, Мартенс уверено отвори вратата, изключи климатичната инсталация и заяви, че ще я ремонтира. Професорът благодушно кимна, но така и не стана от креслото си.

Изведнъж Мартенс се опомни: та той е сам, съвсем сам в кабинета. Толкова лесно стана онова, към което се стремеше от сутринта, премисляйки десетки варианти. Сега трябва само да отиде до бюрото и да вземе пропуска.

За миг той изпадна в ужас, обзе го недоверие. Така се двоуми мишката, долавяйки миризмата на салам от капана. Мишката не може да надвие изкушението.

Мартенс се засмя на глас. Смехът му беше силен, дрезгав, заплашителен и можеше да привлече вниманието на хората в коридора: в тази сграда никога не са се смели така. Но му беше все едно. Мартенс дори пожела някой да влезе, за да може не просто да вземе пропуска, а да се бие за него, да хвърля чужди тела като чували, пълни с трици. Но никой не влизаше, всички бяха на заседание. А той, смеейки се още по-гръмко, пристъпи към бюрото и рязко дръпна чекмеджето.

Ето го пропуска! Четириъгълна пластмасова пластинка с красиво отпечатана фамилия. В средата е залепено кръгче феритен филм със закодираните биотокове на притежателя — ключ, отварящ всички ключалки в тази сграда. Мартенс хвърли поглед към часовника: архивът ще се отвори чак след двадесет и пет минути. Там няма хора, само кибери. Всички сътрудници са на заседание. Тъй че всичко върви според плана. Най-добре е да изчака в кабинета, където със сигурност никой няма да влезе. Мартенс мушна пропуска в джоба на престилката си и отиде до прозореца.

Навън ръмеше есенен дъжд, навяващ тъга и безнадеждност. Същият дъжд, както преди половин година в Австралия, когато Мартенс за пръв път разбра, че не е като другите.

Това се случи на вечеринката при Ной Клементин. На такива вечеринки винаги отиваш с наивната надежда, че може би именно днес ще те връхлети нещо необичайно и животът, отърсен от сивата делнична скука, ще разцъфне като ярък фойерверк от събития. Тайнствена прекрасна непозната, внезапна ураганна любов, страшен и могъщ съперник, преследване, изстрели и с нищо несравнимото ликуващо усещане на безволно отпуснатото тяло под силния удар на юмрука ти... Но минава час-два и разбираш, че и днес нищо подобно няма да се случи.

Онази вечер Мартенс разбра това след няколко минути, като огледа събралите се в хола. „Поне ще се ободря!“ — както винаги помисли той, като видя, че Боб Тъйт му прави знаци. Червенобузестият веселяк Тъйт беше ненадминат майстор по тайното пиене. Сигурно единствено той от присъстващите тук не криеше тази си слабост. И откъде ли изнамираше рецепти за невероятните си коктейли?

Мелодичен звън изпълни стаята. Мартенс вдигна глава. Три часът. Архивът е вече отворен.

Той бавно се движеше по коридора, разсеяно зяпайки наоколо, като човек, безброй пъти минавал оттук. Не бива да бърза. Не трябва да събужда ни най-малко подозрение. Мартенс вече извърши престъпление, като открадна пропускателна карта, а сега имаше намерение да извърши второ, несравнимо по-тежко: да проникне в секретния архив, но искаше да разбере за какво е бил екзекутиран. И това трето престъпление е най-дръзкото — той няма право да научи това.

Изад ъгъла се появиха двама души. Бяха без престилки, значи са външни хора. Този, който вървеше отляво, четеше табелките по вратите, а другият гледеше Мартенс право в очите.

Опасност! Мартенс се стегна, сви юмруци в джобовете. Само да не си промени походката и скучаещия израз на лицето. Той сведе очи, за да не го издаде страхът в тях. Чак когато съвсем се приближиха, не издържа и погледна. И срещна внимателен, остър като бръснар поглед.

Вече е срещал някъде този човек. Такова лице не се забравя. Но в паметта не е фиксирано. Може би в онзи, другия живот?

Той учтиво се отдръпна, те също минаха настрана. Дали му се размина? Мартенс напрегнато се вслушваше в отдалечаващите се стъпки. Не, нищо не предизвика подозрение у тях. Походката им не се промени. Мартенс облекчено пое въздух, но повече не можеше да се съдържа — ускори крачка, почти затича.

Ето я архивата. Масивна метална врата с рубинова шпионка. В този момент Мартенс окончателно изгуби самообладание. Ръката му затрепери, пропускателната карта се закачи в джоба, той неволно рязко го дръпна и от силното изпращяване на разкъсвания плат сърцето му падна някъде в стомаха. Мартенс се огледа крадешком, като неопитен джебчия. Какво щастие, че наоколо няма никой!

С изпотено лице и блуждаещ поглед успя да измъкне пропуската и дълго време не можеше да улучи с феритното кръгче шпионката. Най-после вратата се отвори бавно, откривайки огромно помещение с шкафове покрай стените. Стъпките му отекваха в празната зала като камбани. Къде е кибер-каталогът? Мартенс тичаше из залата, готов да вика от отчаяние, защото не можеше да различи тези еднакви шкафове, докато не видя изведнъж, че стои точно пред каталога, вкопчил ръцете си в него. Ето я същата рубинова шпионка. И отново малкото парче ферит му отвори пътя към най-секретното място в страната. Бронираният капак падна, откривайки клавиатурата. Мартенс едва съзнаваше какво върши. В главата му се мятеше единствената мисъл: да не изгуби съзнание.

И втора мисъл изплува някъде от дълбините на съществуването му: бягай, докато не е късно!

Късно е! Вече е късно! Мартенс не усети, че каза тези думи на глас. Едва различаваше клавишите. Пръстите набираха буквите бавно, несигурно.

„Джордж Мартенс. Двадесет и осем годишен. Първоначално местожителство Сан Франциско.“

Сега каталогът ще отговори, че в картотеката такъв няма и той може спокойно да се върне в Австралия. Значи излетът, описан в книгата, е само съвпадение. Нищо чудно, от Атлантическия до Тихия океан всички излети са еднакви: малко музика, малко любов, много скука и радост. Какво ново е могъл да измисли авторът?

Краткото извънпяване разтърси Мартенс като взрив. В процепа стърчеше очертано с траурна ивица свидетелство за екзекуция.

Значи няма надежда. Страхът веднага напусна Мартенс и черната пелена на безразличието обгърна душата му, като че ли е умрял за втори път. Но въпреки това сърцето му трепна от някаква дълбока обида. Защото, каквото и да е било престъплението, наказанието се оказа неизмеримо по-жестоко. Именно това усещане за несправедливост накара Мартенс да извади свидетелството от каталога.

По-нататък той действаше като автомат, ненапразно стотици пъти беше обмислил и репетирал всичко. Извади апарата и засне свидетелството на магнитна лента. Нямахше смисъл да го чете сега — в

такова състояние едва ли би различил буквите. Няма смисъл. Ще има достатъчно време за това.

Връщането се оказа много по-трудно. Мартенс най-вече искаше да махне престилката и да тича, да тича презглава. Не от страх, а от отвращението, което изпитваше от всичко в тази сграда. Но се налагаше да върне пропуска в бюрото, иначе те лесно ще изяснят кой го е използвал.

Отново срещна в коридора онези двамата. Но сега те разговаряха оживено и като че ли не го забелязаха. На Мартенс вече му беше все едно.

* * *

— И така — раздразнено резюмира Пауел — изтриването на паметта не се оправда. Ние не можем да достигнем под кората. Засягаме само най-горния, най-достъпния слой на кората на големите полукълба, и не можем да подчиним инстинктите, характера и изобщо всичко онова, което представлява същината на човека.

Той рязко изключи локатора и стана от креслото.

Фрей бавно запали лулата си.

— Съгласен съм, че нашата методика още не е съвършена — тихо започна той. — Но и вие се съгласете, че след отменяне на смъртното наказание престъпността рязко намаля. Във всеки случай намаляха престъпленията, водещи до смъртна присъда. Знам какво ще кажете — че това са приумици на откъснат от живота интелектуалец. Всичко това неведнъж съм го чувал. Независимо от това още веднъж повтарям: работата съвсем не е в подобряващата се хармония на обществото, както обичат да обясняват официалните органи. Напротив — никога досега социалната пропаст не е стигала до такава дълбочина. Ако днес никой не умира от глад, това още не означава, че всички са доволни. Човекът осъзнава себе си в сравнение. А шепата избраници, притежаващи абсолютно всичко, живеят по такъв начин, че даже легендарните всемогъщи олимпийски богове изглеждат пред тях като жалки дилетанти. По-рано богатите владееха Земята. Сега те оставиха Земята на плебеите и се преселиха в космическите си имения. Помислете си как звучи: собственик на планета! Могъщата техника за

миг осъществява всички желания. Ако искаш да поживееш в рицарски замък — махни с ръка и замъкът е пред теб. Съвсем истински, дори с привидения от мъжки и женски пол, по желание. Ако поискаш гора — веднага изпод земята се появяват красиви дървета. Реки, планини, морета — всичко възниква и изчезва за миг. Но най-главното е властта. Не онази относителна власт, която се осигурява от имуществото, а власт абсолютна, над живота и смъртта на хиляди роби, с които можеш да правиш всичко, което пожелаеш. Не е важно, че това не са хора, а създадени от силовите полета призраци. Това развъртава душата истински...

— Може би слуховете за космическия разкош не съдържат и една десета част от истината, но простолюдието вярва на всичко, завижда, а завистта поражда престъпления.

— Какво от това? — каза Пауел. — Вие си противоречите. Завистта трябва да увеличава броя на престъпленията, а те намаляват. Нима наистина искате да ме убедите, че това се дължи на отмяната на смъртното наказание?

— Ние изобщо не сме отменяли смъртното наказание. Учудвам се, че вие, полицаите, не разбирате това. Ние, психолозите, открай време сме наясно по този въпрос. Не сме премахнали смъртното наказание, а просто го заменихме с друго, значително по-жестоко. Вместо физическо прилагаме психическо унищожение. Изтривайки паметта и запълвайки мозъка с измислена биография, ние създаваме съвсем нов човек в предишното тяло. А хората са смешно привързани към тялото си. Когато то заедно с теб отива в небитието, е някак спокойно. Но мисълта, че ти ще си отидеш, а твоето скъпоценно тяло ще го притежава някой друг, който ще открие всички недостатъци, които старателно си прикривал — тази мисъл е непоносима. Това е обидно и страшно. Така ние не само убиваме, но и ограбваме. А плебеите и без това се смятат за онеправдани. Затова намаляха сериозните престъпления: страхът да оставиш своята обвивка на друг се оказа по-силен от страха от смъртта.

— Говорите така, сякаш осъждате премахването на физическата екзекуция. Но това е хуманна мярка. Изчезнаха всичките външни атрибути на жестокостта: електрическият стол, бесилката, гилотината, куршумът. Изчезнаха свързаните с тях мъчения. А най-главното, изчезна нездравият интерес на публиката, повиши се моралната цена

на човека, убийството му дори като възмездие стана престъпление. Но освен морална, има и материална ценност. Обществото не може да си позволи да унищожава ей така своите членове, без да вземе от тях всичко полезно, което могат да дадат. Обикновено престъпниците са смели и решителни индивиди, способни на действия, които не са присъщи на средния еснаф. Неслучайно осемдесет процента от екзекутираните, след преминаване на мъчителния период на „аклиматизация“, се насочват към космическото разузнаване, строят градове на дъното на океана или работят в зрелищните предприятия, изпълнявайки главозамайващи номера... Та това е именно маята, която не оставя ситото общество да тъпче на едно място. Единственото, което разваля всичко, е вашето неумение. Машините ви компилират идиотски биографии, които не задоволяват нито екзекутираните, нито околните, уредите ви не са в състояние да преустроят невроните на подкоровия слой, в резултат на което кроткият чиновник е принуден да се бори срещу комплексите на престъпника...

— Но нали точно това ви е необходимо! — възмутено възкликна Фрей. — Помислете си, от къде на къде кроткият чиновник ще тръгне на опасна космическа експедиция, ако нещо неосъзнато не го тегли? Именно несъответствието между новия облик, внушен от нас, и старите инстинкти го тласка към това. В новия си облик е като в чужд костюм — всичко му стяга, ограничава движенията му. Да, апаратурата ни е несъвършена, но ако беше съвършена, изтриването на паметта би изгубило всякакъв смисъл. Именно вашият таен смисъл. Иначе не бихме могли да накараме екзекутираните да изкупват престъпленията си, извършвайки за обществото най-тежката и опасна работа. И даже това, че сме принудени да ги следим на всяка крачка, за да не допуснем рецидиви, отговаря на целите ви.

Той застана пред Пауел в предизвикателна поза, възбуден, с пламнало лице. Пауел сдържано се усмихна.

— Недейте да се правите на благодетел. Ако можехте, с удоволствие бихте се отървали от всички грижи. Но сега, разбира се, трябва да ги наблюдавате. И ние също. Впрочем това не е чак толкова тежък труд. За щастие индивиди като Мартенс не се срещат често.

— Да, тук сте прав — замислено каза Фрей, вече успокоен. — Този би всички рекорди. Другите само се досещаха кои са и криеха тайната в себе си, а този... Проникна в института, открадна пропусака,

при това дяволски ловко! А как ни гледаше днес в коридора... Той е роден престъпник. Не разбирам защо не го арестувате?

Пауел поклати глава.

— Това, което извърши днес, е дребно престъпление. Биха го осъдили на три години работа в меркурианските рудници. А понататък? Не, искам да му дам възможност да стигне докрай.

— Как мислите, какво ще предприеме сега?

Пауел вдигна рамене и включи локатора.

— Кой знае? Засега той се търкаля на леглото в хотела и асимилира истината за себе си.

* * *

Мартенс лежеше в леглото със сако и обувки и съсредоточено смучеше цигара. Големият пепелник на пода беше препълнен с фасове, някои още димяха.

Ричард Браун... Легендарният боксьор, като ярък метеор проблеснал на спортния небосвод — това е бил той. Сега е ясно откъде са тези пристъпи на ликуваща ярост и усещането за чуждо тяло, омекнало под могъщите юмруци. В свидетелството за екзекуцията много оскъдно бяха изброени основните моменти от биографията му, но Мартенс знаеше наизуст тази трагична история, както я знаеха стотици милиони хора по света...

Ричард Браун и Алиса Комиерс... Великият боксьор и скромната сервитьорка от загътеното градче Смитфилд. Те израснаха заедно, Дик и Алиса, и едно време той трябваше доста да размахва юмруци, за да докаже правото си да седи с нея на един чин. После той замина да си търси късмета и славата му достигна до Смитфилд чрез огромните заглавия във вестниците. Алиса не можеше дори да се надява, че той ще се върне.

Но той се върна. Една вечер разкошен, умопомрачителен, безумно скъп „Ястреб“ пикира на площада пред единствения в града ресторант и на следващия ден Алиса — смутена, зашеметена и объркана — влезе в кметството с було на главата и паника в мислите.

Вестниците ревнаха от възторг. Шампионът и в живота действуваше така стремително и непобедимо, както на ринга.

А след година тя го напусна. Избяга с Френк Дола, цигуларя. Преследването продължи две денонощия. Вестниците, радиото, телевизията се задъхваха от предположения: ще ги настигне, или не? Браун настигна бегълците в Норвегия. Шампионът не губеше време за приказки, той изобщо не обичаше много да говори. Алиса, която се хвърли между мъжете, бе отблъсната настрана. Тежестта на тялото е пренесена на издадения напред ляв крак, рязко изхвърляне и удар, коронният брауновски удар, който не е омекотен от кожените ръкавици. В този момент върху него се нахвърлиха полицаите, които успяха да спасят само жената. Всички информационни органи с наслаждение описваха финалната сцена, когато натикваха шампиона с белезници в полицейския мобил, а жена му, прегърнала мъртвото тяло на любимия, викаше след него обезумяла: „Убиец! Убиец! Убиец!!!“ На Мартенс му се стори, че и в момента чува тези викове.

Ето, той постигна своето. Разбра какъв е бил, какво е направил и какво направиха с него. Екзекутиран е за убийство. Измениха чертите на лицето му, изтриха паметта, машината вложи в него нова биография, събрана от книги, и вместо знаменития боксьор Ричард Браун, любимеца на публиката, се появи Джордж Мартенс, млад чиновник в австралийския филиал на американска фирма, каквито има с хиляди. Но той през цялото време усещаше, че е различен от другите...

Но той не е и боксьорът Браун. Онзи вече го няма. И не е възможно пак да стане Браун, както е невъзможно змията да се вмъкне обратно в старата си кожа. Това тяло, събрало двама души, не принадлежи на нито един от тях.

Часовникът удари осем. Време е да тръгва за летището. Още вчера си купи билет за австралийския стратоплан. Три дни прекара в този град, три дни, всяка секунда от които бе подвиг. Това беше живот, истински живот. А какво го чака в Австралия? Всеки ден по шест часа работа с омръзналите му перфокарти, телеграми, фактури, сред подобни безцветни нищожества, вечеринки, излети, лицемерни речи и манерката на Боб Тъйт...

Мартенс, както по-рано и Браун, не обичаше дълго да обмисля. За него беше важно да схване главното, а по-нататък се подчиняваше на инстинкта, реагирайки мълниеносно в различните ситуации. Той

извади билета и го скъса. След това натисна копчето на видеофона и поръча информацията.

На екрана се появи лицето на робот.

— Слушам ви, сър.

— Как мога да отида до Смитфилд, щат Тексас?

Той искаше да назове съвсем друго място. Дори не мислеше за Смитфилд, където Джордж Мартенс никога не е ходил. Но устните му сами произнесоха името на града, от който започна всичко...

За по-малко от секунда роботът определи маршрута.

— В двадесет и три часа и петнадесет минути от Източната гара заминава магнитовоз, който минава през Смитфилд в девет часа и десет минути на следващата сутрин. Спирка няма, но могат да ви свалят в капсула. Да поръчам ли билет?

— Да — кратко отговори Мартенс, прибирайки в сака четката за зъби и химическата самобръсначка.

Няма спирка! За миг Мартенс замря, но после решително облече шлифера. В края на краищата не е ли все едно накъде ще пътува. Може би в Смитфилд ще намери отговор на въпроса, който смътно започваше да го тревожи.

* * *

— Какъв неочакван ход! — учуди се Пауел, изключвайки локатора. — Той заминава в Смитфилд при жена си.

— При бившата си жена — уточни Фрей, триейки уморените си очи. — И не е толкова неочаквано. Вярвайте ми, Пауел, досега не сме се срещали с такава силна личност.

— Това го разбрах преди вас, още когато водех следствието — мрачно отговори Пауел.

Скъпо бих платил да поровя в мисловния му апарат! — замечтано проговори Фрей, пускайки дим от лулата си. — Сигурен съм, че енцефалограмата на биотоковете му представлява почти права линия. Този човек, не мисли, не разсъждава, той действа... Той обмисля само пътищата за постигане на целта си, но не се интересува, дали тази цел си струва усилията. Него изобщо не го засягат всякакви там морални аспекти. Тласка го само инстинктът и точно той го е извел

на ринга, защото от дете е свикнал да гледа на живота като на схватка: най-главното е пръв да удариш противника. Вече казах и отново повтарям: това е много опасен човек, много!

— Може би, може би — каза Пауел и на грубото му лице се появи усмивка, която не обещавахе нищо добро. — Затова още днес ще прехвърля в Смитфилд десетина яки момчета. Ще му позволя да стигне до последната черта, но не повече. Няма да извърши второ убийство.

Фрей стана, внимателно изчисти лулата и я прибра.

— Няма да има второ убийство... Надявам се, че няма да има. Ако правилно разбирам, в Смитфилд го влече желанието да се отърве или от Браун, или от Мартенс. Такъв човек не може да живее раздвоен. Независимо от това яките ви момчета няма да са излишни. Във всеки случай се радвам, че ми разрешихте да монтирам в черепа му предавател. Случаят се оказа изключително интересен.

— Тръгваме за Смитфилд със същия експрес.

* * *

Алиса крадешком погледна към новия посетител, който така я разтревожи. Имаше нещо ужасно познато и страшно в атлетичната му фигура, движенията на ръцете и главата, начина, по който държеше ножа и вилицата. Като че ли оживяха постоянните ѝ кошмарни сънища.

— Спиш ли? — стресна я кресливият глас на собственика. — Джентълменът от петата маса вече за втори път почуква чашата с нож. Не забравяй, че ти плащаш за счупения кристал.

Алиса кимна и се приближи до петата маса.

— Моля да ме извините, сър. — На лицето ѝ се появи заучена усмивка. — Днес има такава навалица...

Непознатият, който я разтревожи, седеше на шеста маса. Той замислено човъркаше с вилица в чинията си и като че не обръщаше внимание на околните. Но, отдалечавайки се от масата, Алиса внезапно се обърна и улови внимателния му поглед.

Алиса отиде до бара и се отпусна в едно кресло. Днес като никога имаше много хора и почти всички непознати. Някакви стегнати

младежи със спортни костюми се пръснаха из цялата зала. Двама от тях седяха и на шеста маса, но като че ли нямаха нищо общо с непознатия, който ѝ внушаваше такъв ужас.

Изведнъж Алиса трепна: непознатият ѝ направи знак. Като събра цялата си воля, тя литна към него с професионално приветлив израз на лицето.

— Ще поръчате ли нещо, сър?

Мъжът галантно ѝ предложи свободния стол. Алиса след миг колебание седна.

— Предстои ми да остана във вашия град няколко дни — каза посетителят с пресилена усмивка. — Не можете ли да ме посъветвате как по-добре да прекарам времето си?

За миг Алиса се успокои: този тип се оказа всъщност един глупав донжуан. Всеки по-опитен мъж би намерил по-добър предлог за запознанство. Но като го погледна в очите, разбра, че греша: този не е женкар.

— Никога ли не сте идвали в нашия град, сър?

— Не ми се е случвало, но съм чувал нещо за него.

— За съжаление, в нашата глуха провинция има много малко развлечения. — Алиса отговаряше все така любезно, като игнорира намека. — Две кина, клуб за делови срещи, кегелбан — това е всичко.

— А забележителности? Няма ли забележителности?

Погледите им се срещнаха. Гласовете, стенанията на джаза някъде изчезнаха и ги оставиха в кръг, пълен с непоносима тишина. Той пръв сведе очи.

— Не — твърдо каза Алиса. — Забележителности нямаме.

Но мъжът не искаше да се признае за победен. Той поривисто въздъхна и тялото му се напрегна.

— Ами вие? Вие не сте ли забележителност? Нали бяхте съпруга на велик човек.

Това беше груб и безцеремонен удар, пресметнат като за нокаут. Мартенс вървеше безогледно напред, също така нетърпеливо, дръзко и отчаяно, както едно време Браун.

Тишината още повече се съгъсти. Като огромна ледена скала се стовари върху двамата, които се сражаваха сами, без съдии и правила. Алиса бавно стана от стола.

— Бях съпруга на велик негодник — с внезапно пресипнал глас каза тя. — Егоист, който се съобразяваше само със себе си. И аз зачеркнах тези години от своя живот. Затова се върнах в този град и отново работя в същия ресторант и с предишното си име.

Ответният удар беше по-страшен, защото беше нанесен открито. Това беше нокаут и макар че направи последен жалък опит, Мартенс разбра, че е победен.

— Значи, вие напълно забравихте семейния си живот?

— Не! — Алиса се изправи, в очите ѝ пламна гняв. — Нищо не съм забравила. Всеки час от онази проклета година се е връзал в паметта ми, защото беше изпълнен със страх и омраза. И тази омраза ми стига за цял живот.

Вторият удар довърши поваления. Когато Алиса стигна до бара и се обърна, шеста маса беше празна. Нямаше ги и непознатия, и двамата спортисти.

— Какво ти е, скъпа? — съчувствено попита колежката ѝ Кора, прегръщайки Алиса. — Досаждаше ли ти? Не си на себе си. Зарежи ги, всички са скотове. Пийни си нещо бързо, докато шефа го няма.

— Срегнах мъртвец — каза Алиса, оставяйки празната чашка. — Зъл дух, излязъл от гроба!

— Ти си се побъркала! — Кора се отдръпна. — Как да го разбирам?

— В прекия смисъл. Но не се бой. — Алиса мрачно се изсмя. — Прогоних го обратно в пъкъла.

* * *

Мартенс отиде до прозореца и дръпна дебелия копринени шнурове. Пердето с тихо шумолене се плъзна настрана и Мартенс остана лице в лице с града, където премина детството му.

Случи се най-страшното: той обичаше тази жена. Дали я обичаше както преди, или се влюби днес — нямаше никакво значение. Той веднага я позна с цялото си съществуване и за миг предишното безумие го връхлетя: да се метне в мълниеносен скок, да я сграбчи, да я притисне до себе си така, че да ѝ секне дъхът и да тича, да тича със

скъпата плячка... Но мигът отмина, а Мартенс не помръдна от мястото си.

Той напълно забрави, че в тялото му има двама души. На смелия, решителния боксьор се противопоставяше мекушавият благовъзпитан чиновник с безупречна биография, който не е извършил в живота си нищо осъдително. И Мартенс разбра, че никога вече няма да посмее да наруши закона.

Сега накъде? И дума да не става да се върне в Австралия. На Земята няма място за него. Защо няма? Наистина, той е екзекутиран, но никой не го е ограничавал в избора на професия. Той ще се върне на ринга. Ричард Браун ще възкръсне под друго име, като феникс от пепелта. И отново омекналите тела на съперниците безжизнено ще прелитат над въжетата. Но сега той ще бъде още по-зъл, още по-безпощаден отпреди...

Мартенс изведнъж се промени. Чиновникът изчезна, остана боецът. Очите му мрачно заблестяха, ръцете се свиха в лактите и се прибраха към тялото, готови за защита и нападение. Но това не трая дълго.

Нищо няма да излезе. Не може да се върне на ринга. За това са необходими не само стоманени мускули, но и дух на боец, който липсва. Достатъчно е да си спомни колко позорно се държа в архива. Този спомен ще го преследва цял живот и ще му отнема увереността. Не, това не подхожда на дребния чиновник: да се бори със съдбата на ринга.

Значи на Земята действително няма какво да прави. Остава Космосът, необятните простори, страшните планети, чуждите светове с мирис на смърт... Там, на хиляди светлинни години от Земята, ще намери мястото си.

Мартенс запали цигара и погледна хронометъра си. До разсъмване остават още шест часа. В това градче сигурно няма даже наборен пункт, ще трябва да отиде до столицата. Утре ще бъде там, а след седмица ще се прекъсне връзката му със Земята. Той ще излъже всички. Те си мислят, че ще унищожат боксьора Браун, като изтрият лицето и паметта му, и че той цял живот ще виси над бумагите! Друг път! Там, на огнедишащите планети, в схватките с ужасни същества той ще изхвърли от себе си чиновника и отново ще стане боец. Завинаги ще забрави Земята, както и Земята ще забрави него...

А после ще си избере подходяща планета, ще изгони всички и тежко на онези, които се опитат да му отнемат плячката. Той ще стане всемогъщ господар на някой покорен туземен народ. Не само богатите ще си имат планети...

В този момент му се стори, че от черната нощ го погледна чуждо, не неговото отражение. Нежно печално лице, тъжни очи, меки трепереци устни... Лице, което той обичаше и обича, от което не можеше да се откаже.

И Мартенс разбра, че никъде няма да замине. Нито в Космоса, нито дори от този град. Тук е неговият живот, проклетата му съдба, до жената, която го ненавижда. Трябва да остане до нея, независимо от всичко, напук на всичко. Никой повече няма да му отнеме нито душата, нито тялото. Това е последният му бой и той ще го спечели.

Мартенс захвърли недопушената цигара и внимателно огледа стаята с присвити очи. Дребният чиновник изчезна, изпари се без остатък. В тялото на Мартенс отново заживя неудържимият боксьор, който можеше мигновено да взима решения и безстрашно да ги изпълнява...

* * *

Когато Пауел и Фрей с група детективи избиха вратата и нахълтаха в стаята, Ричард Браун висеше на здравия копринен шнур. Лицето му беше спокойно.

Разказът е преведен с малки съкращения и публикуван във вестник „Орбита“, броеве 44, 45 и 46 от 1988 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.